

АНОТАЦІЯ

Ябуров М. В. Формування іншомовної компетентності майбутніх економістів в умовах неформальної освіти. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). – ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Слов'янськ, 2021.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове розв'язання актуальної на сьогодні проблеми формування іншомовної компетентності майбутніх економістів в умовах неформальної освіти, що виявляється в теоретичному обґрунтуванні та практичному впровадженні педагогічної технології формування аналізованого педагогічного явища, експериментальному доведенні результативності. Результати проведеного теоретичного та експериментального дослідження продемонстрували об'єктивність вихідних положень і засвідчили вирішення поставлених у дисертаційній роботі завдань.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що *вперше розроблено* педагогічну технологію формування іншомовної компетентності майбутніх економістів як сукупність дій і чітко визначену послідовність реалізації форм і методів навчання іноземної мови (mobile learning, TED-talks, дебатів, тренінгів) в умовах неформальної освіти; *уточнено та розширено уявлення про* зміст поняття «іншомовна компетентність майбутніх економістів», яке тлумачиться як систематизована та впорядкована сукупність знань, умінь, навичок, практичного досвіду, що сприяють успішному використанню іноземної мови майбутнім економістом і в процесі розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі професійного навчання, і з метою подальшої неперервної самоосвіти, професійного та особистісного саморозвитку та різнобічного самовдосконалення тощо; структуру

іншомовної компетентності майбутніх економістів у єдності когнітивно-інформаційного, мотиваційно-ціннісного, рефлексивно-регулятивного та діяльнісно-поведінкового компонентів; особливості застосування засобів неформальної освіти в закладах вищої освіти з метою формування іншомовної компетентності майбутніх економістів; *дістала подальшого розвитку* система знань про засоби формування іншомовної компетентності майбутніх економістів.

Практичне значення отриманих результатів визначено вдосконаленням змісту професійної підготовки майбутніх економістів, зокрема розробленням навчально-методичного забезпечення, до якого ввійшли: матеріали для проведення дебатів «Brainstorming Ideas with Debates»; рекомендації та вправи для формування навичок презентації з допомогою TED-talks; дидактичний навчальний ресурс з вивчення англійської мови для студентів-економістів з рівнем мови A2-B1 на основі конструктора SkillzRun; матеріали для проведення тренінгів під час організації літніх шкіл для майбутніх економістів; навчально-методичний посібник «Педагогічна технологія формування іншомовної компетентності майбутніх економістів засобами неформальної освіти».

Основні положення, результати й висновки дисертаційної роботи можуть бути використані для оптимізації професійної підготовки майбутніх економістів, під час викладання дисциплін «Основи міжкультурної комунікації», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Ділова іноземна мова», розробки інноваційних навчальних курсів у ЗВО, збагачення та урізноманітнення змісту наявних освітніх компонентів, у роботі лінгвістичних центрів різних форм власності тощо.

У першому розділі дослідження визначено теоретичні передумови формування іншомовної компетентності майбутніх економістів в умовах неформальної освіти, зокрема розглянуто нормативно-правове забезпечення та особливості розвитку неформальної освіти в Україні та світі; вивчено наявні тлумачення поняття іншомовної компетентності в сучасному науковому

дискурсі та на цій основі сформульоване власне розуміння ключової дефініції дисертаційної роботи – іншомовної компетентності майбутніх економістів. Крім того, описано педагогічну технологію формування досліджуваного феномену, яку спроектовано у вигляді чітко визначеної послідовності реалізації певних форм і методів навчання іноземної мови в умовах неформальної освіти. Запропоновано модель педагогічної технології формування іншомовної компетентності майбутніх економістів, яку представлено в перебігу цільового, змістово-процесуального, результативного етапів та унаочнено у вигляді схеми.

На основі проведеного аналізу філософської, педагогічної, філологічної та методичної літератури визначено основні теоретичні засади проблеми формування іншомовної компетентності майбутніх економістів в умовах неформальної освіти. Установлено, що основною метою неформальної освіти в усьому світі є створення вільних та рівних можливостей свідомого вільного вибору громадянами гнучкої траєкторії саморозвитку особистості, що найкраще відповідає її індивідуально-психологічним та освітнім потребам, уможливорює становлення стійкої усвідомлюваної особистісної потреби в пізнанні та креативності, максимальній самоактуалізації та самореалізації, особистісно-професійному самовизначенні тощо.

Показано, що в зарубіжних країнах неформальна освіта є усталеною та звичною формою функціонування освітнього середовища, що користується увагою з боку держави, зазнає юридичної, методичної, фінансово-економічної підтримки, сприяння подальшому визнанню та розвитку. Доведено, що в Україні неформальна освіта ще не є остаточно визнаною, хоча й користується великою популярністю певних верств населення (особливо молоді та економічно активних людей середнього віку), її юридичний та організаційний статус ще є розпливчастим, фінансова підтримка з боку держави практично відсутня, методологічна та методична підтримка з боку керівних органів освіти є занадто слабкою.

Під іншомовною компетентністю майбутніх економістів ми розуміємо систематизовану та впорядковану сукупність знань, умінь, навичок, практичного досвіду, що сприяють успішному використанню іноземної мови майбутнім економістом і в процесі розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі професійного навчання, і з метою подальшої неперервної самоосвіти, професійного та особистісного саморозвитку та різнобічного самовдосконалення тощо.

Одним із ефективних шляхів формування іншомовної компетентності майбутніх економістів визначено засоби неформальної освіти, оскільки вони в найкоротші терміни та в найзручніший для майбутнього фахівця формі створюють усі необхідні умови для мовного розвитку майбутніх фахівців. Для реалізації спроектованої педагогічної технології формування досліджуваного феномену виокремлено низку методів навчання іноземної мови – mobile learning, TED-talks, дебати, тренінги, – які впроваджуються в умовах неформальної освіти.

У другому розділі дисертаційної роботи описано хід експериментальної перевірки ефективності педагогічної технології формування іншомовної компетентності майбутніх економістів засобами неформальної освіти, для чого було проведено педагогічний експеримент, який складався із підготовчого (визначено мету, завдання, методика емпіричної роботи), констатувального (визначено основні підходи та логіку педагогічних вимірювань, здійснено вихідний аналіз рівня сформованості ключових компонентів іншомовної компетентності), формувального (аналіз особливостей становлення основних компонентів іншомовної компетентності майбутніх економістів при застосуванні педагогічної технології) та контрольного етапів (здійснено зіставлення результатів становлення іншомовної компетентності майбутніх економістів протягом експериментального терміну за умови навчання у звичайних умовах та із

застосуванням розвивального впливу на основі використання розробленої технології в умовах неформальної освіти).

Для вивчення досліджуваного педагогічного явища на початку експериментальної роботи було визначено критерії:

- аксіологічний (з показниками: бажання вільно володіти іноземною мовою, сформованість ціннісних орієнтацій її засвоєння та використання у сфері професійної економічної діяльності; зміст відповідних мотивів, їхня спрямованість та стійкість, ступінь задоволення іншомовних освітньо-професійних потреб);

- гностичний (з показниками: розуміння сутності поняття «іншомовна компетентність», знання норм та ступінь усвідомлення аспектів іншомовної компетентності у сфері професійної економічної діяльності, ступінь та глибина оперування іншомовною професійною термінологією, знання про способи використання іншомовної професійної лексики для оптимізації власної професійної компетентності);

- інтроспективний (ступінь об'єктивності в оцінці себе та власної іншомовної компетентності, адекватне співвіднесення рівня власної іншомовної компетентності та іншомовної компетентності інших, здатність вільно та свідомо орієнтуватися в ситуаціях іншомовної професійної взаємодії, ступінь розвитку процесів професійної саморегуляції, рівень розвитку вольових якостей, що сприяють ефективності професійної економічної діяльності);

- праксеологічний (з показниками: уміння та навички користування іншомовною лексикою в досягненні професійних цілей, дотримання загальноприйнятних норм та правил користування іншомовною лексикою в професійно важливих ситуаціях, уміння уникати конфліктних ситуацій та знаходити паритетні рішення у професійно-іншомовному спілкуванні, наявність творчої самореалізації у процесі розвитку іншомовної компетентності тощо, загальна просоціальна активність в аспекті професійно-іншомовної взаємодії майбутнього економіста).

Емпірично перевірено ефективність педагогічної технології формування іншомовної компетентності майбутніх економістів, зокрема відсутність статистично достовірної розбіжності середніх значень показників усіх компонентів іншомовної компетентності студентів контрольної групи до експерименту та після нього; наявність статистично достовірної переваги середніх значень показників усіх компонентів іншомовної компетентності студентів експериментальної та контрольної груп до експерименту та після нього.

Дисертаційна робота не вичерпує всієї сукупності питань, пов'язаних із формуванням іншомовної компетентності майбутніх економістів. Зокрема, подальшого дослідження потребують загальні підходи та нормативно-методичне й організаційно-емпіричне впровадження програм формування іншомовної компетентності фахівців немовних спеціальностей загалом та економістів зокрема. Перспективними також залишаються особливості динаміки становлення іншомовної компетентності майбутніх економістів залежно від етапу професійної підготовки. Доречним та нагальним також є питання розробки, упровадження та емпіричної перевірки новітніх методів і форм розвитку іншомовної компетентності майбутніх фахівців із вищою освітою як однієї із ключових у сучасному глобальному світі.

Ключові слова: іншомовна компетентність, іноземна мова, майбутні економісти, неформальна освіта, педагогічна технологія, критерій, рівень, показник, метод, мобільне навчання, дебати, TED-talks, тренінг.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Статті в наукових фахових виданнях України, зокрема, які включені до міжнародних наукометричних баз:

1. Ябуров М. В. Участь у Ted-конференціях як чинник формування професійної компетентності майбутніх економістів. *Професіоналізм педагога : теоретичні й методичні аспекти*. 2018. № 8(2). С. 72–75. DOI: [https://doi.org/10.31865/2414-9292.8\(2\).2018.153792](https://doi.org/10.31865/2414-9292.8(2).2018.153792).

2. Ябуров М. В., Гаврілова Л. Г. Використання засобів мобільного навчання у формуванні англомовної компетентності майбутніх економістів. *Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 3(87). С. 14–27.

3. Ябуров М. В. Сучасний стан сформованості іншомовної компетентності майбутніх економістів у вітчизняній системі вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 35, Т. 6. С. 299–305. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-6-45>.

4. Ябуров М. В., Ябурова О. В. Іншомовна компетентність у структурі професіоналізму фахівця немовного профілю. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. Вип. 76. Т 3. С. 190–194. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-3.34>.

Стаття в зарубіжному науковому виданні:

5. Ябуров М. В. Неформальна освіта та структурно-змістові особливості її усвідомлення сучасним українським студентством. *KELM*. 2020. № 5(33). С. 46–50. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.4.8>.

Колективна монографія:

6. Ябуров М. В., Ябурова О. В. Теорія і методика соціально-педагогічного забезпечення міжкультурної комунікації українських та іноземних студентів в умовах освітніх інновацій. *Професіоналізм педагога в*

умовах освітніх інновацій : монографія / за заг. ред. Л. Г. Гаврілової. Hameln, Germany : InterGING. 2019. С. 259–267. URL: <https://dwherold.de/onewebmedia/MonographHavrilovaFinalLight.pdf>

Статті в інших виданнях, матеріали конференцій:

7. Ябуров М. В. Вплив Ted-конференцій на формування професійної компетентності майбутніх економістів. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Слов'янськ, 4–5 жовтня 2018 р. / Відповід. ред. О. Хвацевська. Слов'янськ : Видавництво «Папірус», 2018. С. 236–238.

8. Ябуров М. В. Засоби неформальної освіти у професійній підготовці майбутніх економістів-міжнародників. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Слов'янськ, 26–27 вересня 2019 р. / відповід. ред. О. Хвацевська. Слов'янськ : Видавництво «Папірус», 2019. С. 278–280.

9. Ябуров М. В. Ted-Talks as the Means of Improving Presentation Skills of Economists. *Професіоналізм педагога в умовах освітніх інновацій* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Слов'янськ, 07 – 08 жовтня 2020 р. / відп. ред. О. Хвацевська. Слов'янськ : Папірус, 2020. С. 213–215.

10. Ябуров М. В. Influence of Ted Talks on Presentation of Economists. *Інформаційні технології-2020* : VII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців. Київ, 2020. С. 86–88.

11. Ябуров М. В. TED-talks як чинник поліпшення презентаційних навичок економістів. *Перспективні напрями сучасної науки та освіти* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Слов'янськ, 19–20 травня 2020 р. Слов'янськ : «Папірус», 2020. С. 150–152.

12. Ябуров М. В. Організаційно-методичні особливості становлення вітчизняної неформальної освіти. *Перспективні напрямки сучасної науки та освіти* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Слов'янськ, 19–20 травня

2021 р. / відп. ред. О. Хващевська. Слов'янськ : Видавництво «Папірус», 2021. С. 226–229.

Навчально-методичний посібник:

13. Ябуров М.В., Ябурова О. В. Педагогічна технологія формування іншомовної компетентності майбутніх економістів засобами неформальної освіти: навчально-методичний посібник з курсу «Іноземна мова (англ.) за професійним спрямуванням» для спеціальності 071 Облік та оподаткування. Слов'янськ: Видавництво Б. І. Моторіна, 2021. 106 с.

ANNOTATION

Iaburov M. V. Formation of foreign language competence of future economists in the conditions of non-formal education. – The qualifying scientific manuscript retaining copyright.

Dissertation to receive the Doctor of Philosophy degree on the branch of knowledge 01 Education/Pedagogy on speciality 015 Professional education. The State Higher Educational Institution “Donbas State Pedagogical University”, Sloviansk, 2021.

The thesis looks into theoretical generalization and scientific solution of the issue of forming foreign language competence of future economists in non-formal education, which is manifested in theoretical justification and practical implementation of pedagogical technology of forming pedagogical phenomenon under consideration, experimental proof of its effectiveness. The results of the theoretical and experimental research demonstrate the objectivity of the initial provisions and show the solution of the tasks assigned in the thesis.

The scientific novelty of the study is in the fact that for the first time pedagogical technology for the formation of foreign language competence of future economists as a set of actions and a clearly defined sequence of forms and methods of foreign language learning (mobile learning, TED-talks, debates, trainings) in non-formal education is established; the meaning of the term “foreign language

competence of future economists” is clarified and expanded to be interpreted as a systematic and structured set of knowledge, skills, practical experience that contribute to the successful use of a foreign language by future economists both in solving complex specialized problems and practical tasks during professional activity in the field of accounting, auditing and taxation and in the process of professional training, and for the purpose of further continuous self-education, professional and personal self-development and versatile self-improvement; the structure of foreign language competence of future economists in the unity of cognitive-informational, motivational-valueable, reflexive-regulatory and activity-behavioral components, features of using non-formal education in higher educational institutions in order to form foreign language competence of future economists and the system of knowledge about the means of forming foreign language competence of future economists are further developed.

The practical significance of the obtained results is determined by the improvement of the content of professional training of future economists, in particular, the development of educational and methodological support, which includes: materials for debates “Brainstorming Ideas for Debates”; recommendations and exercises for developing presentation skills with the help of TED-talks; didactic educational resource for learning English based on the designer platform for learning foreign languages SkillzRun for students of economics with the language level A2-B1; materials for training during the organization of summer schools for future economists; educational and methodical manual “Pedagogical technology of formation of foreign language competence of future economists using non-formal education”.

The main provisions, results and conclusions of the thesis can be used to optimize the training of future economists in teaching the disciplines “Fundamentals of Intercultural Communication”, “Foreign Language for Professional Purposes”, “Business Foreign Language”, development of innovative training courses in higher educational establishments, enrichment and diversification of the content of existing

educational components, in the work of linguistic centres of different forms of ownership, etc.

The first section of the study identifies the theoretical prerequisites for the formation of foreign language competence of future economists in non-formal education, in particular, considers the legal framework and features of non-formal education in Ukraine and the world; the existing interpretations of the concept of foreign language competence in modern scientific discourse are studied and on this basis, the own understanding of the key definition of the dissertation - foreign language competence of future economists is formulated. In addition, the pedagogical technology of the formation of the studied phenomenon is described, which is designed in the form of a clearly defined sequence of implementation of certain forms and methods of teaching a foreign language in non-formal education. The model of pedagogical technology of the formation of foreign language competence of future economists is offered, which is presented in the course of organizational, content-procedural, productive stages and is illustrated in the form of the scheme.

Based on the conducted analysis of philosophical, pedagogical, philological and methodical literature, the basic theoretical principles of the issue of formation of foreign language competence of future economists in the conditions of informal education are defined. It is established that the main purpose of non-formal education around the world is to create free and equal opportunities for conscious free choice by citizens of a flexible trajectory of personal self-development, which best meets their individual psychological and educational needs, self-realization, personal and professional self-determination.

It is shown that in foreign countries non-formal education is an established and habitual form of functioning educational environment, which attracts the attention of the state, undergoes legal, methodological, financial and economic support, promoting further recognition and development. It is proved that in Ukraine non-formal education is not yet fully recognized, although it is very popular with certain segments of the population (especially young and middle-aged people), its

legal and organizational status is still vague, financial support from the state is almost non-existent, methodological support from educational authorities is too weak.

Under the foreign language competence of future economists, we mean a systematic and structured set of knowledge, skills, abilities, practical experience that contribute to the successful use of a foreign language by future economists both in solving complex specialized tasks and practical problems in professional activities in accounting, auditing and taxation and in the process of professional training and for further continuous self-education, professional and personal self-development and versatile self-improvement.

One of the effective ways to form the foreign language competence of future economists is the means of non-formal education, as they create all the necessary conditions for the language development of future economists in the shortest possible time and in the most convenient form for the future specialist. The pedagogical technology of formation of the studied phenomenon as a set of actions and clearly defined sequence of realization of forms and methods of teaching a foreign language (mobile learning, TED-talks, debates, training) in the conditions of non-formal education is developed.

The second section of the dissertation describes the course of experimental verification of the effectiveness of pedagogical technology in the formation of foreign language competence of future economists using non-formal education, for which a pedagogical experiment was conducted. The experiment consists of a preparatory stage (definition of the goal, objectives, methods of empirical work), an ascertaining stage (the basic approaches, logic of pedagogical measurements are defined, the initial analysis of a level of formation of key components of foreign language competence is carried out), formative (the analysis of features of formation of the basic components of foreign language competence of future economists at the application of pedagogical technology) and control stages (comparison of results of the formation of foreign language competence of future economists during an experimental period under the conditions of learning in regular conditions and with

the use of developmental influence based on the use of the developed technology in the conditions of non-formal education).

To study the pedagogical phenomenon under consideration, at the beginning of the experimental work the following criteria are defined:

- axiological (with indicators: the desire to speak a foreign language fluently, the formation of value orientations of its assimilation and use in the field of professional economic activity; the content of relevant motives, their focus and stability, the degree of satisfaction of foreign language educational and professional needs);

- gnostic (with indications: understanding the essence of the concept of "foreign language competence", knowledge of norms and degree of awareness of aspects of foreign language competence in the field of professional economic activity, degree and depth of foreign language professional terminology, knowledge of how to use foreign language vocabulary to optimize professional competence);

- introspective (degree of objectivity in assessing oneself and one's foreign language competence, adequate correlation of one's level of foreign language competence and foreign language competence of others, ability to navigate freely and consciously in situations of foreign language professional interaction, degree of professional self-regulation processes), the efficiency of professional economic activity);

- praxeological (with indicators: ability and skills to use foreign language vocabulary in achieving professional goals, compliance with generally accepted norms and rules of using foreign language vocabulary in professionally important situations, ability to avoid conflict situations and find parity solutions in professional and foreign language communication, creative self-realization in the process of the development of foreign language competence, general prosocial activity in the aspect of professional-foreign language interaction of the future economist).

The effectiveness of pedagogical technology of formation of foreign language competence of future economists is empirically checked, in particular, the absence of statistically reliable discrepancy between the average figures of all components

of foreign language competence of students in the control group before and after the experiment; the presence of statistically reliable average figures of all components of foreign language competence of students of the experimental and control groups before and after the experiment.

The thesis does not cover the whole set of issues related to the formation of foreign language competence of future economists. In particular, general research approaches and normative-methodical and organizational-empirical implementation of programmes for the formation of foreign language competence of specialists of non-language faculties in general and economists, in particular, need further research. Peculiarities of the dynamics of the formation of foreign language competence of future economists depending on the stage of professional training also remain promising. It is also relevant and urgent to develop, implement and empirically test the latest methods and forms of development of foreign language competence of future professionals obtained higher education as one of the key factors in today's global world.

Keywords: foreign language competence, foreign language, future economists, non-formal education, pedagogical technology, criterion, level, indicator, method, mobile learning, debate, TED-talks, training.

LIST OF THE APPLICANT'S PUBLISHED PAPERS

Scientific papers in professional scientific editions of Ukraine:

1. **Iaburov M. V.** (2018). Uchast u Ted-konferentsiakh yak chynnyk formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ekonomistiv [Participation in ted-conferences as a factor of developing future economists' professional competence]. *Profesionalizm pedahoha: teoretychni y metodychni aspekty – Teacher professionalism: theoretical and methodological aspects*. 8(2), 72–75. DOI: [https://doi.org/10.31865/2414-9292.8\(2\).2018.153792](https://doi.org/10.31865/2414-9292.8(2).2018.153792) [in Ukrainian].
2. **Iaburov M. V., Havrilova L. H.** (2019). Vykorystannia zasobiv mobilnoho navchannia u formuvanni anhlomovnoi kompetentnosti maibutnikh

ekonomistiv [The use of mobile learning tools in forming future economists' competence in English]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. 3(87), 14–27 [in Ukrainian].

3. **Iaburov M. V.** (2021). Suchasnyi stan sformovanosti inshomovnoi kompetentnosti maibutnikh ekonomistiv u vitchyzniani systemi vyshchoi osvity [Current state of formation of foreign language competence of future economists in the domestic system of higher education]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Topical issues in the humanities*. Vol. 35, Issue 6, 299–305. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-6-45> [in Ukrainian].

4. **Iaburov M., Iaburova O.** (2021). Inshomovna kompetentnist u strukturi profesionalizmu fakhivtsia nemovnoho profilu [Foreign language competence in the structure of professionalism of a nonlanguage profile]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh – Pedagogy of creative personality formation in higher and general academic schools*. Vol. 76. Issue 3, 190–194. DOI: <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.76-3.34> [in Ukrainian].

Scientific Papers in scientific specialized editions of foreign states:

5. **Iaburov M. V.** (2020). Neformalna osvita ta strukturno-zmistovi osoblyvosti yii usvidomlennia suchasnym ukrainskym studentstvom [Non-formal education and peculiarities of its structural perception by modern ukrainian students]. *KELM*. 5(33), 46–50. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.4.8> [in Ukrainian].

Collective monograph:

6. **Iaburov M. V., Iaburova O. V.** (2019). Teoriia i metodyka sotsialno-pedahohichnoho zabezpechennia mizhkulturnoi komunikatsii ukrainskykh ta inozemnykh studentiv v umovakh osvitnikh innovatsii [Theory and practice of social and pedagogical support of ukrainian and foreign students communication in the conditions of educational innovations]. *Profesionalizm pedahoha v umovakh osvitnikh innovatsii: kolektyvna monohrafiia – Professionalism of the teacher in*

terms of educational innovations: a collective monograph (pp. 259–273).
 L. Havrilova (ed.). Hameln: InterGING. URL:
<https://dwherold.de/onewebmedia/MonographHavrilovaFinalLight.pdf>
 [in Ukrainian].

Scientific papers certifying the approbation of the dissertation materials:

7. **Iaburov M. V.** (2018). Vplyv Ted-konferentsii na formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh ekonomistiv [The impact of Ted-conferences on the formation of professional competence of future economists]. *Profesionalizm pedahoha v umovakh osvitnikh innovatsii: Materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii, m. Sloviansk, 04–05 zhovtnia 2018 roku – Professionalism of the teacher in terms of educational innovations: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference, Sloviansk, October 04–05, 2018.* Sloviansk, 236–238 [in Ukrainian].

8. **Iaburov M. V.** (2019). Zasoby neformalnoi osvity u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh ekonomistiv-mizhnarodnykiv [Means of non-formal education in the professional training of future international economists]. *Profesionalizm pedahoha v umovakh osvitnikh innovatsii: Materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii, m. Sloviansk, 26–27 veresnia 2019 roku – Professionalism of the teacher in terms of educational innovations: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference, Sloviansk, September 26–27, 2019.* Sloviansk, 278–280 [in Ukrainian].

9. **Iaburov M.V.** (2020). Ted-Talks as the Means of Improving Presentation Skills of Economists. *Profesionalizm pedahoha v umovakh osvitnikh innovatsii: Materialy IV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii, m. Sloviansk, 07–08 zhovtnia 2020 roku – Professionalism of the teacher in terms of educational innovations: Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Internet Conference, Sloviansk, October 07–08, 2020.* Sloviansk, 213–215 [in English].

10. **Iaburov M. V.** (2020). Influence of Ted Talks on Presentation of Economists. *Informatsiini tekhnolohii-2020: VII Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia molodykh naukovtsiv – Information Technologies 2020: 4th Ukrainian Scientific and Practical Conference of Young Scientists*. Kyiv, 86–88 [in English].

11. **Iaburov M. V.** (2020). TED-talks yak chynnyk polipshennia prezentatsiinykh navychok ekonomistiv [TED-talks as a factor in improving the presentation skills of economists]. *Perspektyvni napriamy suchasnoi nauky ta osvity: zbirnyk materialiv Vseukrayinskoï naukovopraktychnoi konferentsii, m. Sloviansk, 19–20 travnia 2020 roku – Prospective directions of modern science and education: a collection of materials of Ukrainian Scientific-Practical Conference, Sloviansk, May 19–20, 2020*. Sloviansk, 150–152 [in Ukrainian].

12. **Iaburov M. V.** (2021). Orhanizatsiino-metodychni osoblyvosti stanovlennia vitchyznianoï neformalnoi osvity [Organizational and methodological features of the formation of domestic non-formal education]. *Perspektyvni napriamy suchasnoi nauky ta osvity: zbirnyk materialiv Vseukrayinskoï naukovopraktychnoi konferentsii, m. Sloviansk, 19–20 travnia 2021 roku – Prospective directions of modern science and education: a collection of materials of Ukrainian Scientific-Practical Conference, Sloviansk, May 19–20, 2021*. Sloviansk, 226–229 [in Ukrainian].

Tutorial:

13. **Iaburov M. V., Iaburova O. V.** (2021). *Pedahohichna tekhnolohiia formuvannia inshomovnoi kompetentnosti maibutnikh ekonomistiv zasobamy neformalnoi osvity: navchalno-metodychnyi posibnyk z kursu «Inozemna mova (anhl.) za profesiinym spriamuvanniam» dlia spetsialnosti 071 Oblik ta opodatkuvannia* [Pedagogical technology of formation of foreign language competence of future economists by means of non-formal education: a textbook on the course “Foreign language (English) for professional purposes” for the specialty 071 Accounting and taxation]. Sloviansk: Pidprijemets Matorin B. I. [in Ukrainian].